KULTURA WSPÓŁCZESNA

2/2018

TEORIA • INTERPRETACJE • PRAKTYKA

KULTUROWE OBLICZA

TECHNOLĘKI

LĘKU PRZED TECHNOLOGIĄ

cena 24 zł (5% VAT)

nr 2(101)/2018

kwartalnik

SPIS TREŚCI

I TECHNOLĘKI. KULTUROWE OBLICZA LĘKU PRZED TECHNOLOGIĄ

WSTĘP

Renata Tańczuk, Rafał Nahirny, Marta Brzezińska-Pająk
TECHNOLOGIE, LĘKI I IMAGINARIA SPOŁECZNE — 10

Dariusz Brzostek
LĘK PRZED MASZYNĄ I LĘK (Z) MASZYNY. SZTUCZNA INTELIGENCJA I TECHNOLĘKI STANISŁAWA LEMA — 13

Renata Tańczuk
O AUTONOMII „JA" I NATURY. KILKA UWAG O STARYCH LĘKACH W NOWEJ TECHNOLOGICZNEJ SCENERII — 25

Leszek Koczanowicz
LĘK INTYMNOŚCI, CZYLI MÓWIENIE PRAWDY W DOBIE INTERNETU — 38

Marta Brzezińska-Pająk, Rafał Nahirny
NARODZINY BAN-OPTYKONU I LĘKI PRZED PASZPORTEM BIOMETRYCZNYM — 51

Aleksandra Goral
SZUM NA CYFROWE LĘKI. ŚLAD I PODEJRZLIWOŚĆ W ŚWIECIE DANYCH — 62

Dawid Junke
KTO TRZYMA PRZED NAMI CZARNE LUSTRO? LĘK PRZED TECHNOLOGIĄ W *CZARNYM LUSTRZE* A NOWE METODY PRODUKCJI I DYSTRYBUCJI SERIALI — 78

Łukasz Afeltowicz, Michał Wróblewski
EPIDEMIE, NOWOCZESNOŚĆ I APOKALIPSA ZOMBIE. MOTYW CHORÓB ZAKAŹNYCH W KULTURZE POPULARNEJ JAKO WYRAZ LĘKÓW SPOŁECZNYCH — 89

Małgorzata Dancewicz
PERFORMATYWNA TRANS/FUZJA. POSKRAMIANIE SYMBOLICZNEGO WAMPIRA — 101

II TECHNOPRZYSZŁOŚĆ

Magdalena Szpunar
KULTURA LĘKU (NIE TYLKO) TECHNOLOGICZNEGO — 114

Barbara Cyrek
***NIE JESTEM ROBOTEM* – KULTUROWY IMPERATYW UWIERZYTELNIANIA CZŁOWIECZEŃSTWA — 124**

Mikołaj Smykowski
SZACHY – (NIE)LUDZKA GRA. LUDZIE, MASZYNY I ANTYCYPACJE PRZYSZŁOŚCI — 132

Tomasz Safjanowski
CYBERPUNK PO POSTCYBERPUNKU. DYSTOPIJNA WIZJA TECHNOPRZYSZŁOŚCI W SERIALU *ALTERED CARBON* — 143

Bartosz Małczyński
***TOMORROW IS THE FEAR*. LĘK PRZED TECHNOLOGIĄ W TWÓRCZOŚCI GRUP ROCKOWYCH I METALOWYCH — 157**

Marcin Wilkowski
ZNAK WODNY JAKO WYPOWIEDŹ O DZIEDZICTWIE — 174

III OMÓWIENIA

Ewa Wójtowicz
MEDIOSFERA PAMIĘCI — 186

Kamil Lipiński
MIGRACJE ILUZJI W PEJZAŻU ESTETYCZNYM — 193

IV WOKÓŁ BADAŃ

Joanna Konieczna-Sałamatin, Tomasz Stryjek
NIEZGODNI WEWNĘTRZNIE. UKRAIŃCY I POLACY WOBEC II WOJNY ŚWIATOWEJ I RZĄDÓW KOMUNISTYCZNYCH W HISTORII SWYCH KRAJÓW — 204

TABLE OF CONTENTS

I TECHNOFEARS. FEAR OF TECHNOLOGY AND ITS CULTURAL FACES

INTRODUCTION

Renata Tańczuk, Rafał Nahirny, Marta Brzezińska-Pająk
TECHNOLOGIES, FEARS AND SOCIAL IMAGINARIES — 10

Dariusz Brzostek
THE FEAR OF THE MACHINE AND THE MACHINE'S FEAR. ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND TECHNOFEARS IN THE WORKS OF STANISŁAW LEM — 13

Renata Tańczuk
ON THE AUTONOMY OF "I" AND THE NATURE. A FEW COMMENTS ON OLD FEARS IN A NEW TECHNOLOGICAL SCENERY — 25

Leszek Koczanowicz
INTIMACY FEAR – THE ART OF TELLING THE TRUTH IN THE INTERNET ERA — 38

Marta Brzezińska-Pająk, Rafał Nahirny
THE BIRTH OF BAN-OPTICON AND FEARS OF BIOMETRICAL PASSPORT — 51

Aleksandra Goral
NOISE FOR THE DIGITAL FEARS. TRACE AND SUSPICIOUSNESS IN THE WORLD OF DATA — 62

Dawid Junke
WHO IS HOLDING THE BLACK MIRROR IN FRONT OF US? FEAR OF TECHNOLOGY IN *BLACK MIRROR* VERSUS NEW METHODS OF SERIES PRODUCTION AND DISTRIBUTION — 78

Łukasz Afeltowicz, Michał Wróblewski
EPIDEMICS, MODERNITY AND THE ZOMBIE APOCALYPSE. THE THEME OF INFECTIOUS DISEASES IN POPULAR CULTURE AS A WAY TO EXPRESS SOCIAL FEARS — 89

Małgorzata Dancewicz
PERFORMATIVE TRANS/FUSION. THE SLAYING OF A SYMBOLIC VAMPIRE — 101

II TECHNOFUTURE

Magdalena Szpunar
CULTURE OF (MORE THAN) TECHNOLOGICAL FEAR — 114

Barbara Cyrek
***I'M NOT A ROBOT* – CULTURAL IMPERATIVE OF MAKING HUMANITY CREDIBLE — 124**

Mikołaj Smykowski
CHESS – AN (IN-) HUMANE GAME. PEOPLE, MACHINES AND ANTICIPATING FUTURE — 132

Tomasz Safjanowski
CYBERPUNK AFTER POST-CYBERPUNK. DYSTOPIAN VISION OF TECHNO-FUTURE IN *ALTERED CARBON* SERIES — 143

Bartosz Małczyński
***TOMORROW IS THE FEAR*. FEAR OF TECHNOLOGY IN ROCK AND METAL GROUPS' WORKS — 157**

Marcin Wilkowski
WATERMARK AS A COMMENT ON LEGACY — 174

III REVIEWS

Ewa Wójtowicz
MEDIA-SPHERE OF MEMORY — 186

Kamil Lipiński
MIGRATIONS OF ILLUSION IN AN AESTHETICAL LANDSCAPE — 193

IV ON RESEARCH

Joanna Konieczna-Sałamatin, Tomasz Stryjek
INTERNALLY INCONSISTENT. UKRAINIANS AND POLES ON WORLD WAR II AND COMMUNIST GOVERNMENTS IN THE HISTORY OF THEIR COUNTRIES — 204